

Utredningar: vårdreformen och platsen för vår miljöhälsa?

Miljö- och hälsoskyddets placering i förvaltningsreformerna utreds intensivt för närvarande.

I september färdigställdes en preliminär utredning om ett eventuellt förstatligande av miljö- och hälsoskyddet. På basis av utredningen förefaller det att större delen av de experter som intervjuats önskar att miljö- och hälsoskyddet ska bevaras som en helhet och som en kommunal verksamhet. Funktioner som stödjer djurs och människors hälsa och välfärd utgör kärnan i miljö- och hälsoskyddet och är det effektivaste sättet att främja det förebyggande folkhälsoarbetet.

Att hålla gemensamma smittämnen för djur och människor i styr, livsmedelsövervakning, övervakning av hushållsvatten och boendehälsa och produktsäkerhetsövervakning är alla värdefulla verksamheter för att säkerställa en hälsosam och säker vardag för oss. Som ledare för miljö- och hälsoskyddets samarbetsområden ansvarar veterinärerna för dessa uppgifter.

I 2014 års utredning om alternativ för anordnandet av djurskyddsövervakningen konstaterades att övervakningen hade utvecklats i fem år. I utredningen framkom inga omständigheter på grund av vilka det skulle vara nödvändigt att ändra systemet. I enkäten som genomfördes innevarande år skulle en del av de som svarade överföra djurskyddsövervakningen till staten. Överföringen skulle sprida tankesättet om en gemensam hälsa, där friska och välmående djur producerar säkra livsmedel som näring för människor. Ett förstatligande av övervakningen skulle sannolikt öka överlappande övervakning.

Både social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet har tillsatt grupper för att bereda social- och hälsovårdsreformen, inrättandet av självstyrelseområden och regionförvaltningsreformen. Grupperna bereder och genomför vårdreformen och dess finansieringslösningar samt tillhörande inrättande av självstyrelseområden. Arbetet ska vara klart senast i mitten av april 2019. Veterinärförbundet har som mål att bevara miljö- och hälsoskyddet som en del av folkhälsoarbetet, vilket betyder att miljö- och hälsoskyddet kopplas till vårdreformen.

Dessutom utnämnde SHM i höstas en utredningsman att för att dryfta anordnandet av miljö- och hälsoskyddets styrning. Statens revisionsverk genomförde år 2014 en utredning om miljö- och hälsoskyddets effektivitet. Revisionsverket rekommenderade att ansvaret för ordnande av miljö- och hälsoskyddet ska integreras i riktlinjerna för reformen av kommunstrukturen och statens central- och regionförvaltning. Utredningen ska vara klar i november, så vi får veta riktlinjerna om några dagar.

Kommunförbundet har anställt en arbetstagare på viss tid i projektet för kommunernas myndighets- och övervakningsuppgifter, VIRVA-projektet. I projektet utreds möjligheterna till närmare samarbete mellan miljö- och hälsoskyddet, byggnadstillsynen och avfallshanteringsmyndigheterna samt de utlokaliserade landsbygdsmyndigheten och räddningsverken till exempel inom samma organisation.

Nu pågår många och mångsidiga utredningar: målet förefaller vara att placera miljö- och hälsoskyddet inom kommunernas myndighetsenheter i stället för inom social- och hälsovårdsområden. Förbundet anser att det förebyggande folkhälsoarbetet bör fokusera på riskbedömning och förebyggande av riskernas hälsoeffekter, inte på att mäta dem. En heltäckande, kompetent uppfattning av helheter på ett förebyggande sätt påskyndar beslutsprocessen och effektiviserar bekämpningen av hälsorisker.

Det är kritiskt att miljö- och hälsoskyddets effektivitet att det bevaras som en del av primärvården. Jag hoppas att veterinärkåren fortsättningsvis ska kunna medverka i utvecklingen av ett tryggare och trivsammare samhälle.

Kirsi Sario

Veterinärförbundets ordförande, specialistveterinär i miljö- och hälsoskydd